

Dr. Kósa László

Kósa László Cegléden született, 1942-ben, édesapja a gyulai református egyház lelképásztora, édesanyja a református elemi iskola tanítónője volt. Bár a gimnáziumban jelesen végzett, társadalmi származása miatt diszkriminálták és a kitűnő érettségi után nem vették fel az egyetemre, ezért előbb két évig segédmunkásként dolgozott. Csak ezután végezhetette el az egyetemet.

Pályájának fontosabb állomásai: 1981-ben került oktatónak az egyetemre, 1987. óta az ELTE-BTK Művelődéstörténeti tanszékvezetője, 1990-ben lett professzor. Tudományos minősítései: bölcsészdoktor, kandidátus, a tudományok doktora, a MTA levelező tagja. Számos tudományos testület, bizottság tagja, vezetőségi tagja, elnöke volt vagy jelenleg is az. Az általa írt, illetve kiadott 600-nál több publikáció és szerkesztés közül kiemelkedik a néprajzi, agrár-, tudomány-, társadalom- és egyháztörténeti témákról magyar, angol, francia, német, orosz és más nyelven írt mintegy 40 olyan műve, amelyet teljes egészében vagy részben, esetenként társszerzőként írt, szerkesztett, összeállított. Igen fontos munkája az általa szerkesztett A magyarságtudomány kézikönyve, ami nemcsak magyarul, de németül és angolul is megjelent.

Ugyancsak fontos műve az általa szerkesztett és részben írt Magyar művelődéstörténet, amely magyarul és angolul több kiadásban látott napvilágot. Fakultásunkat leginkább érintő könyve az 1993-ban, Debrecenben megjelent Egyház, társadalom, hagyomány. Hasznunkra válna, ha minden magyar teológiai karon egyháztörténeti és társadalomtudományi segédtkönyv vagy kötelező olvasmány, a szemináriumi munkákban vezérfonal, a kutatásokban információs anyag és minta lenne. Nagyszerű portrékat rajzol ebben Bethlen Miklósról, Szabó Dezsőről, Németh Lászlóról, sőt Ravasz Lászlóról is, mindegyiket történeti összefüggésbe állítva s mindegyik hitét, életútját megértően, ahol kell, kritikailag vizsgálva. Kerüli a megalapozatlan és unalmas szövegeket, mindent gazdag forrásanyaggal dokumentál. Épp ilyen kiválóak elemzései a magyar protestantizmus nagy kérdéseiről, pl. a katolikus többséggel, a változó korszellemmel, a társadalom mozgásával, a kis egyházakkal, a kegyességi mozgalmakkal kialakított kapcsolatáról. Itt a tudós író és művelődéstörténész, valamint a református hitelveket valló presbiter és aktív gyülekezeti tag adja egymásnak a szót, segítve egymás mondanivalója kifejtését. Azóta az idevágó, több helyütt megjelent tanulmányai száma a kétszeresére nőtt. A gyulai református egyház története, 1994-ben megjelent könyvét a szakkritika a modern egyházközség-történet példájaként értékeli.

Megjelenés előtt áll a Reformátusok Budapesten c. általa szerkesztett és részben írt, monográfikus igényű kétkötetes tanulmánygyűjteménye a fővárosi reformátusságról. Van mit tanulnunk az éles szemű tudóstól, az egyházával szemben olykor indokolt kritikát kifejtő értelmiségitől, aki mindezzel – mint azt a 900 szó című, egyetemünk színvonala érdekében írt egykori újságcikkében is tette – a magyar reformátusság jövőjét szeretné erősíteni. Mindezek alapján Egyetemünk és Karunk Doktori Tanácsától bizalommal kérem Kósa László akadémikus tiszteletbeli doktorrá fogadását.